

Verlag van de regionale themabijeenkomst jeugd: De overgang van 18- naar 18+

Datum: woensdag 25 september 2024
Locatie: Stadskantoor Dordrecht, Spuiboulevard 300, 3311 GR Dordrecht.
Voor wie: leden lokale adviesraden sociaal domein 7 Drechtsteden en Gorinchem, Molenlanden en Hoeksche Waard.

Welkom door de voorzitter van deze bijeenkomst Bert van de Burgt, voorzitter van de Adviesraad Wmo en Jeugd Dordrecht.

Aanleiding en doelstelling.

We organiseren deze bijeenkomst als RAS Drechtsteden en Adviesraad Wmo en Jeugd Dordrecht in samenwerking met het Ouderplatform ZHZ in het kader van deskundigheidsbevordering voor leden van de 10 lokale adviesraden ZHZ.

1. Thema: 18-/18+; de overgang van 18- (jeugdwet) naar 18+ (Wmo)

Spreker Anne Scheening; manager Dordt Sociaal

zie bijlage presentatie.

Het systeem in Nederland is zo ingewikkeld dat het zelfs voor professionals bijna niet te snappen is. Ouders van jongeren vinden het ook heel erg moeilijk. Laat staan de jongeren zelf, laat staan als deze jongere wat kwetsbaarder is! Het netwerk om de jongere is erg belangrijk voor ondersteuning en hulp. In de presentatie staan 37 punten waaraan je moet denken als een jongere 18 wordt. Begin dus op tijd (vanaf 16 jaar) om alles uit te zoeken en te regelen!

Algemeen:

- ID / DigiD

Zorg en hulp:

- Ziektekosten verzekering / zorgtoeslag?
- Ingeschreven bij huisarts/tandarts?
- Al lopende hulp kan veranderen!
- Verlengde jeugdzorg is landelijk; regels worden wel verschillend geïnterpreteerd

Onderwijs / werk /dagbesteding en vervoer daarnaar toe

- Eventueel voorlopige voorziening aanvragen
- Informeer je goed over de basisbeurs en bij lenen.
- Leerplicht tot 16 jaar, (minimaal 11 jaar schoolgang). Als iemand geen startkwalificatie heeft wordt de leerplicht verlengd tot 18 jaar.
- Veel vroegtijdig schoolverlaters en thuiszitters
- Rijbewijs mag vanaf 17 jaar, maar 17 jarigen moeten altijd met een vooraf aangegeven berijder (opgave 5 personen) rijden. De bijrijder is verantwoordelijk!

Financiën:

- Wlz: eigen bijdrage
- Woont de jongere bij zijn ouders en hebben zij huurtoeslag; telt het inkomen van de jongere mee. Dat kan consequenties voor de huurtoeslag hebben.
- Probeer schulden of geldzorgen te voorkomen; maar als dat wel aan de orde is zoek hulp.
- Belasting terug vragen.

Wonen:

- Schrijf de jongere altijd in voor een (sociale) huurwoning; ook als het niet meteen nodig is. Vaak zijn er jarenlange wachtlijsten. Het eerste jaar is gratis voor de jongere.
- Particulier huren: wees kritisch op de kwaliteit (schimmel, veiligheid etc).

Overig

- Alles waar je je voor aan meldt ben je zelf verantwoordelijk voor.
- Denk aan telefoon, loterijen en sportschool abonnementen.

Conclusies/ samenvatting:

- ✓ Start tijdig met alles (vanaf 16 jaar) om alles op tijd geregeld te hebben.
- ✓ Informeer je goed over hoe alles zit en de regels zijn (korte en lange termijn consequenties).
- ✓ Tip: kijk per gemeente wat daar bekend is m.b.t. overgang 18-/18+
- ✓ Zie voorbeeld Dordrecht: [Ik word 18 - Dordrecht](#)
- ✓ Als jongere (en ouders/ netwerk) het niet kunnen overzien en beslissen, zorg dan dat er tijdig ondersteuning is.
- ✓ Als er een mentor nodig is, is een weg naar de rechter nodig.
- ✓ Ondersteuning kan zowel door eigen netwerk, professionals als vrijwilligers.

Praktijk voorbeeld:

Interview met jonge mantelzorger van zus met een beperking die 18 jaar geworden is.

Saad is 23 jaar en studeert bouwkunde. Zijn gezin komt uit Syrië. Saad is nog nooit blijven zitten op school. Hij heeft een zusje met een verstandelijke beperking, autisme en epilepsie. Ze woont thuis. Ze kan niet veel zelfstandig. Moeder is weggegaan toen de kinderen klein waren. Vader vindt het moeilijk te accepteren dat zijn dochter een beperking heeft.

Als je vader niet meer voor haar kan zorgen wie moet dan voor haar zorgen? Saad weet zeker dat hij dan voor zijn zusje gaat zorgen!

Toen zusje 18 jaar werd hebben ze veel; met hulp van een vrijwillig regelmaatje mantelzorg moeten regelen. Vader beheerst de Nederlandse taal niet echt goed, er is een stiefmoeder in huis. Vader en Saad zijn bewindvoerders en mentoren van dochter/zus. Aanvragen en uitvoeren van bewindvoering is heel veel geregeld.

Mentorschap is m.b.t. de zorg (keuzes voor hulp en zorg). Bewindvoering is m.b.t. financiën.

Saad beheert de financiën van zijn zus en moet hiervoor verantwoording afleggen bij de rechtbank.

Controles worden steeds strenger door misbruik en fraude door anderen. "De goeden moeten onder de kwaden lijden". Malafide externe bewindvoerders bureaus hebben het als het ware verpest. Zus heeft een Wajong uitkering; gevolg daarvan: vader moet huursubsidie terug betalen.

In deze casus speelt de culturele achtergrond ook een rol; enerzijds in de (moeite met) acceptatie van een naaste met een beperking; anderzijds is er veel hulp uit de gemeenschap/ familie.

Jongeren op de rit; Dordrecht 16-27 jaar.

Het project 'Jongeren op de rit' is er voor Dordtse jongeren (16 tot 27 jaar) met meervoudige problematieken die tussen wal en schip vallen. Reguliere hulp bereikt deze jongeren niet en/of de jongeren vinden hun weg niet naar hulp. Maar casussen lopen ook vast omdat de reguliere hulp niet voldoende aansluit bij de behoeften en situaties van deze doelgroep.

Het project is ontstaan door problematiek rondom 18-/18+ . Problemen lopen vaak door tot 27 jaar. Vandaar dat het project voor jongeren van 16-27 jaar is. Tot nu (september 2024) al 120 aanmeldingen voor jongeren op de rit. Daaronder veel dak- en thuislozen, jonge moeders, criminaliteit, jonge mantelzorgers (veel ballen in de lucht houden), ex-gedetineerden, somberheid en mentale problemen, vroegtijdig schoolverlaten, verslavingsproblemen, niet gediagnosticeerde problemen.

Preventie, bewustwording, het gesprek aangaan en "normaliseren" (i.p.v. problematiseren) zijn belangrijk.

[Jongeren op de rit in Dordrecht - YouTube](#)

[Glansrijke-toekomst-jeugd-12-27-jr-Maatschappelijke-Businesscase-4.pdf \(dordrecht.nl\)](#)

Conclusies/ samenvatting:

- ✓ Zorg dat het goed geregeld is bij de gemeente (bv persoonlijke begeleiding Wmo, woonvormen voor jongeren, financiële hulp/ondersteuning).
- ✓ Samenwerking in hulp en dienstverlening lokaal en regionaal is belangrijk.
- ✓ Signaleer en meld zonodig bij meldpunt zorg en overlast.
- ✓ Geduld, aansluiten, present zijn, luisteren, aanmoedigen, stimuleren, niet oordelen zijn belangrijk om deze jongeren op de rit te krijgen.

Oproep aan de lokale raden:

Denk na om een ongevraagd advies te geven om “jongeren op de rit” ook in eigen gemeente op te zetten.

Idee/vraag: kan de RAS de lokale raden hierin ondersteunen? en eventueel een ongevraagd advies voorbereiden voor de lokale raden. Dit wordt geagendeerd in de RAS vergadering in oktober.

Voorbeelden vanuit de lokale adviesraden:

Papendrecht: veel jongere alleenstaande asielzoekers; er zijn er een aantal gekoppeld aan het Odensehuis. Dit werkt heel positief voor beide partijen.

Reacties van de deelnemers op het thema 18-/18+

- Geschrokken van de problematiek.
- Heel veel gehoord en geleerd en bewust geworden.
- Zorgen om de schotten in de zorg; van het kastje naar de muur sturen. Afvinken.
- Er zijn wel goede initiatieven en plannen om beter en meer samen te werken.
- Verantwoordelijkheid nemen.
- Rol UWV miste in het verhaal.
- Ertoe doen en gehoord worden is belangrijk voor jongeren.
- Gelukkig zijn er ook veel jongeren waar het wél goed mee gaat, wij als lokale adviesraden moeten vooral knokken voor de jongeren (15%?) waar het minder goed mee gaat.

2. Jongerenparticipatie;

Inventarisatie: wat doen de diverse adviesraden om jongeren te bereiken en betrekken en signalen op te halen?

- Alblasserdam: jongerenwerkers en wijkagenten hebben veel contact met jongeren. De adviesraad heeft geen gesprekken met jongeren zelf of professionals.
- Gorinchem: buurtcentra; door, met en voor jongeren. Adviesraad heeft niet echt contact met jongeren zelf.
- Hendrik-Ido-Ambacht; bezig om over na te denken hoe in contact met jongeren te komen.
- Molenlanden: geen contact met jongeren zelf, wel met professionals.
- Hoeksche Waard: geen jongere in de adviesraad, geen contact met jongeren.
- Zwijndrecht: adviesraad heeft geen rechtstreeks contact met jongeren. Wel vertegenwoordigers van sportplatform die veel contacten hebben ook met jongeren. Jongerenwerkers uitnodigen in de vergadering.

Discussie: moet/wil een adviesraad signalen ophalen van en in gesprek gaan met jongeren zelf of via professionals?

Tip: agendeer dit eens in je eigen lokale adviesraad.

Voorbeeld: het Jongeren netwerk Dordrecht

De Adviesraad Wmo en Jeugd werkt met 4 werkgroepen; de werkgroepen halen zelf signalen op.

1. Wmo: met daaronder de werkgroep Dordt Inclusief; waarin leden met een beperking – zij toetsen de toegankelijkheid van openbare ruimte, horeca, winkels etc.
2. (beschermd) Wonen, deze werkgroep geeft adviezen m.b.t. (beschermd) wonen voor de hele regio omdat Dordrecht centrum gemeente is. Deze werkgroep heeft contact met cliëntenraden van (beschermd) woonvoorzieningen.
3. Jeugd; betreft jongeren actief zie hieronder jongeren netwerk
4. Vanaf 1 januari 2025 ook Werkgroep Participatiewet.

Alle leden voeren geplande werkbezoeken uit bij inlooppunten voor inwoners en bij organisaties/ professionals.

Interview met Anna; lid van het jongeren netwerk.

Het Jongeren netwerk bestaat nu drie jaar; daarin zitten 5 jongeren. Het is een constante groep. Diverse groep, maar wel ervaring met jeugdhulp/zorg. Ze komen 1x per 5/6 weken bij elkaar. Ze bepalen zelf de thema's. Ze worden ondersteund door leden van de werkgroep jeugd van de adviesraad.

Er is verschil tussen het hebben van ervaring (je hebt iets mee gemaakt, je hebt ergens ervaring mee) of ervaringskennis (ervaring hebben en deze delen) of ervaringsdeskundigheid (geschoold op ervaringsdeskundigheid; hoe je je eigen ervaring kunt vertalen naar een bredere gedeelde ervaring).

Twee jaar geleden heeft het jongeren netwerk een enquête uitgezet onder jongeren over huisvesting. Eind september dit jaar organiseren ze een bijeenkomst over mentale gezondheid i.s.m. R-Newt (jongerenwerk). Ze hebben een digitale enquête over mentale gezondheid gemaakt en uitgezet onder jongeren.

Wat leeft er onder jongeren? Onzekerheid over de toekomst; wonen, financiën, zorg.

De komende periode gaat het Jongeren netwerk zich verder ontwikkelen m.b.v. een bureau:

[Jong & Je Wil Wat jongerencommunicatie \(jongenjewilwat.nl\)](http://jongenjewilwat.nl)

Vragen en ideeën:

- Kan het jongeren netwerk van Dordrecht verbreed worden naar ZHZ?
- Info van Judith Bouwmeester GGD ZHZ: 10 gemeenten en de GGD ZHZ hebben Jong Zwijndrecht ([Stichting Jong Zwijndrecht – Zo wordt de Zwijndrechtse Waard een stuk mooier \(stichtingjz.nl\)](http://stichtingjz.nl)) de opdracht gegeven om een digitaal regionaal jongeren platform ZHZ op te zetten: METS (stem achterstevoren). Hier wordt aan gewerkt. Aandachtspunt: verbinding met lokale initiatieven zoals Jongeren netwerk Dordrecht en Jeugd Stem Sliedrecht (die subsidie hebben van de Verschilmakers Oranjefonds t.b.v. jongerenparticipatie).
- Er zijn veel problemen onder jongeren, maar ook jongeren waar het goed mee gaat.
- Maak onderscheid tussen jongeren breed vanuit het voorveld/ preventie en jeugdzorg voor jongeren met problemen.
- Jongeren betrekken en op het netvlies hebben is wel een “must” als je adviezen wilt geven over jeugd!
- Er zijn ook veel onderwerpen als financiën en wonen waar een adviesraad adviezen over uitbrengt en waar ook jongeren baat bij hebben en mogelijk specifieke wensen/ behoeften.
- Het ophalen van signalen en ervaringen bij inwoners/ cliënten vraagt aandacht van een adviesraad.
- De RAS heeft hiervoor het Vervoersplatform (waarin gebruikers Drechtshopper zitten) en het Bestaanszekerheidsplatform (mensen met een bijstands uitkering) opgezet.
- Sluit aan bij wat er al is, werk samen en verbindt!

Afspraak: AWJ Dordrecht gaat ophalen in de regio en bij de GGD welke jongerenparticipatie initiatieven er zijn en hoe die meer verbonden kunnen worden.